

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-BLD

Onderwerp

hoogspanningstracés Deventer, brief prov. staten

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2019-000605	☒ B & W	02-04-2019
Datum	25-03-2019	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
04 Milieu		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. Verhaar		- Burgemeester	- Weth. Kolkman
		- Weth. Grijsen	- Weth. Rorink
		- Weth. Verhaar	- Weth. Walder

Besluitenlijst	d.d.		d.d.		d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☐ Openbaar	--	☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Programmamanager Milieu en Duurzaamheid	26-03-2019	☐ adj.secr.	--
Portefeuillehouder	26-03-2019	☒ gem.secr.	26-03-2019
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2019-04-03

Bijlagen

conceptbrief gemeenten aan Provinciale Staten
persbericht
verslag RVO kansensessie Deventer 11-2-2019

B & W d.d.: 02-04-2019

Besloten wordt:

- In te stemmen met de gezamenlijke (concept)brief aan de Provinciale Staten van Overijssel, a: waarin de gezamenlijke gemeenten aangeven in beginsel positief te staan tegenover de verplaatsing en/of verkabeling van de hoogspanningstracés in hun gemeenten; b: dat gegeven de forse begrote investeringen een substantiële bijdrage van de Provincie Overijssel voor de gemeenten noodzakelijk is; c: derhalve het verzoek aan Provinciale Staten het belang van dit dossier mee te nemen in de aanstaande coalitie-, en begrotingsbesprekingen.
- de raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de raad.
- de nota en het besluit openbaar te maken en de brief te verzenden nadat de colleges van Raalte, Almelo en Enschede eveneens hebben ingestemd.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat de colleges van Raalte, Almelo en Enschede eveneens hebben ingestemd.
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:

[ ] De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb

Nee

Bekendmaking conform Awb

Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

Op basis van de Wet Versnelling Energietransitie (VET) kunnen per 1 januari 2019 gemeenten en provincies de netbeheerder verzoeken om hoogspanningstracés te verplaatsen of ondergronds brengen (verkabelen). Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is bereid om in het kader van de wet VET 80% van de investering, inclusief de haalbaarheidsstudie voor haar rekening te nemen. Dit onder de voorwaarde dat de gemeente en de provincie samen 20% co-financieren. Dit met een maximum van € 975.000 per kilometer aan te leggen tracédeel, prijspeil 2018. In de gemeentelijke begroting is nog niets hiervoor opgenomen.

EZK heeft in Deventer het tracé Platvoet/Diepenveen en het tracé N348/Vijfhoek/Snippeling aangewezen, die in aanmerking zou kunnen komen voor verkabeling en/of verplaatsing (zie raadmededeling) met een totale lengte van 7 kilometer. Omdat door EZK ook in Raalte, Almelo tracés zijn aangewezen hebben deze gemeenten samen met de provincie Overijssel op 11 februari 2019 een eerste ambtelijke kansensessie belegd.

Hier zijn de voor- en nadelen van de diverse mogelijke hoogspanningstracés besproken en afgezet tegen de ruimtelijke en maatschappelijke opbrengsten voor diverse varianten (zie hiervoor verslag kansensessie). Op basis van deze kansensessie en pilot-afspraken heeft op 12 maart 2019 een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen gemeenten en de Provincie.

De gemeenten staan op het standpunt dat eerst duidelijk moet worden wat de provincie Overijssel binnen de verdeelsleutel van 20% wil of kan bijdragen, alvorens verder te acteren op dit dossier. Afgesproken is om Provinciale Staten en de onderhandelaars bij de coalitiebesprekingen het belang van dit dossier middels een brief onder de aandacht te brengen.

Beoogd resultaat

Het belang van de verkabelingsopgave van hoogspanningstracés bij Provinciale Staten en bij de onderhandelaars tijdens de komende provinciale coalitiebesprekingen onder de aandacht te brengen.

Kader

- Wet versnelling energietransitie (VET) / Energiewet;
- Ministeriële regeling, met aangewezen tracés in Deventer die voor verkabeling in aanmerking kunnen komen;
- Conceptbrief gezamenlijke gemeenten aan Statenfracties.

Argumenten voor en tegen

In de ambtelijke kansensessie is een aantal varianten van verkabelingstracés verkend. Hoewel er is gesproken van een voorkeursvariant is dit nog te prematuur, omdat er nog te veel onzekerheden in de onderbouwing van de diverse tracés zijn om een ambtelijke en bestuurlijke afweging te maken.

In zijn algemeenheid zijn de voor- en nadelen van het ondergronds aanleggen van de hoogspanningsmasten als volgt:

Financieel

De indicatieve investeringskosten zijn fors. Afhankelijk van de decentrale verdeelsleutel, zal de gemeente

rekening moeten gehouden met een aanzienlijke investering. Niet meedoen betekent echter dat de gemeente een enorm investeringsvolume van het ministerie en de provincie voor het ondergronds aanleggen van de hoogspanningsmasten zal mislopen.

Gezondheid

Uit internationaal onderzoek komen aanwijzingen naar voren dat er gezondheidseffecten optreden in de nabijheid van hoogspanningstracés. Dit is een zorgpunt voor de inwoners. Daarnaast adviseert het Ministerie - in het kader van het voorzorgbeleid 2005 – om in de directe nabijheid van hoogspanningsmasten geen nieuwe woningen toe te staan.

Versterking ruimtelijke kwaliteit

Het ondergronds brengen van de hoogspanningskabels biedt mogelijkheden om het vrijkomende gebied te herinrichten met andere functies, zoals recreatieve voorzieningen, natuurontwikkeling, energielandschappen, klimaatzones enz.

Op basis van een eerste inventarisatie van voor- en nadelen is het voorstel op dit moment constructief in overleg te blijven.

Extern draagvlak (partners)

In Diepenveen wil bewonerswerkgroep 'Diepenveen onder hoogspanning' dat de kabels ondergronds gaan. Met deze inwoners vinden gesprekken plaats op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Ook uit de wijk Snippeling zijn door enkele bewoners ook zorgen geuit over het hoogspanningstracé daar.

Financiële consequenties

Er zijn in dit stadium nog geen financiële consequenties

Aanpak/uitvoering

Zie raadsmededeling

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	hoogspanningstracés Deventer, brief prov. staten		
Mededelingennr	2019-000605	Portef.houder	Weth. Verhaar
Team	DEV-BLD	BenW-besluit d.d.:	2 april 2019

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Inzicht geven in actuele ontwikkelingen over het dossier verkabelen hoogspanningstracés voor Deventer.

2. Kader

- Wet versnelling energietransitie (VET) / Energiewet;
- Ministeriële regeling, met aangewezen tracés in Deventer die voor verkabeling in aanmerking kunnen komen;
- Conceptbrief gezamenlijke gemeenten aan Statenfracties.

3. Kern van de boodschap

Deventer verkent de mogelijkheid om op verschillende plekken in de gemeente hoogspanningskabels ondergronds te brengen. Deventer neemt deel aan een pilot met het Rijk. Daarnaast stuurt de gemeente een brief aan de Statenfracties met het verzoek om dit onderwerp te bespreken tijdens de coalitieonderhandelingen.

4. Nadere toelichting

Op basis van de Wet Versnelling Energietransitie (VET) kunnen per 1 januari 2019 gemeenten en provincies netbeheerder Tennet verzoeken om hoogspanningskabels ondergronds te brengen (verkabelen) of te verplaatsen. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft tracés aangewezen die hiervoor in aanmerking komen. In Deventer gaat het om plekken in Diepenveen, nabij de Platvoet, langs de N348 en de Snippeling/Runshopping.

Er is een nieuwe kostenverdeling: Tennet financiert 80% van de kosten en berekent die als elektriciteitsnetbeheerder door in de tarieven. De resterende 20% moet worden betaald door decentrale overheden. Voor Deventer gaat het om 7 kilometer hoogspanningslijn. De decentrale bijdrage is gemaximaliseerd op € 975.000 per km.

Deventer neemt met gemeenten Raalte en Almelo (ook beiden met een aangewezen tracé) en de provincie Overijssel deel aan een pilot van ministerie van EZK. Met de pilot wordt onderzocht of er door verkabelen en verplaatsen meerwaarde kan worden gecreëerd met andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaven en hoe de samenwerking tussen gemeenten, provincie en Tennet vorm kan krijgen, ook financieel.

De provincie heeft tijdens recent bestuurlijk overleg geen concrete bijdrage toegezegd. Gezien de hoogte van de kosten en het feit dat wij hier nog geen geld voor hebben gereserveerd, is een substantiële bijdrage van de provincie wel van doorslaggevend belang.

De gemeenten vragen de Statenfracties dit onderwerp te betrekken bij de coalitiebesprekingen. (De brief is als bijlage bijgevoegd. Deze brief is medeondertekend door de gemeente Enschede, omdat recent ook daar een tracé is aangewezen).

Voorzorgadvies / Gezondheidsraad

Uit wetenschappelijk onderzoek zijn er aanwijzingen voor een verband tussen hoogspanningslijnen, magnetische velden en gezondheidseffecten. Sinds 2005 wordt bouwen van woningen nabij hoogspanningstracés vermeden. De wet VET heeft onder andere als doel oplossingen voor bestaande bebouwing te bieden.

Haalbaarheidsstudie

Een verzoek tot verkabelen moet gebaseerd zijn op een technisch haalbaarheidsonderzoek door Tennet. Meerdere varianten worden daarin doorgerekend. Een studie dient door de gemeente voorgefinancierd te worden. De onderzoekskosten worden voor 80% betaald via Tennet, indien besloten wordt tot verkabelen.

Kansen

In februari heeft een kansensessie plaatsgevonden in Deventer. Het ondergronds brengen van de hoogspanningskabels biedt mogelijkheden om het vrijkomende gebied te herinrichten met andere functies, zoals recreatieve voorzieningen, natuurontwikkeling, energielandschappen, klimaatzones e.d.

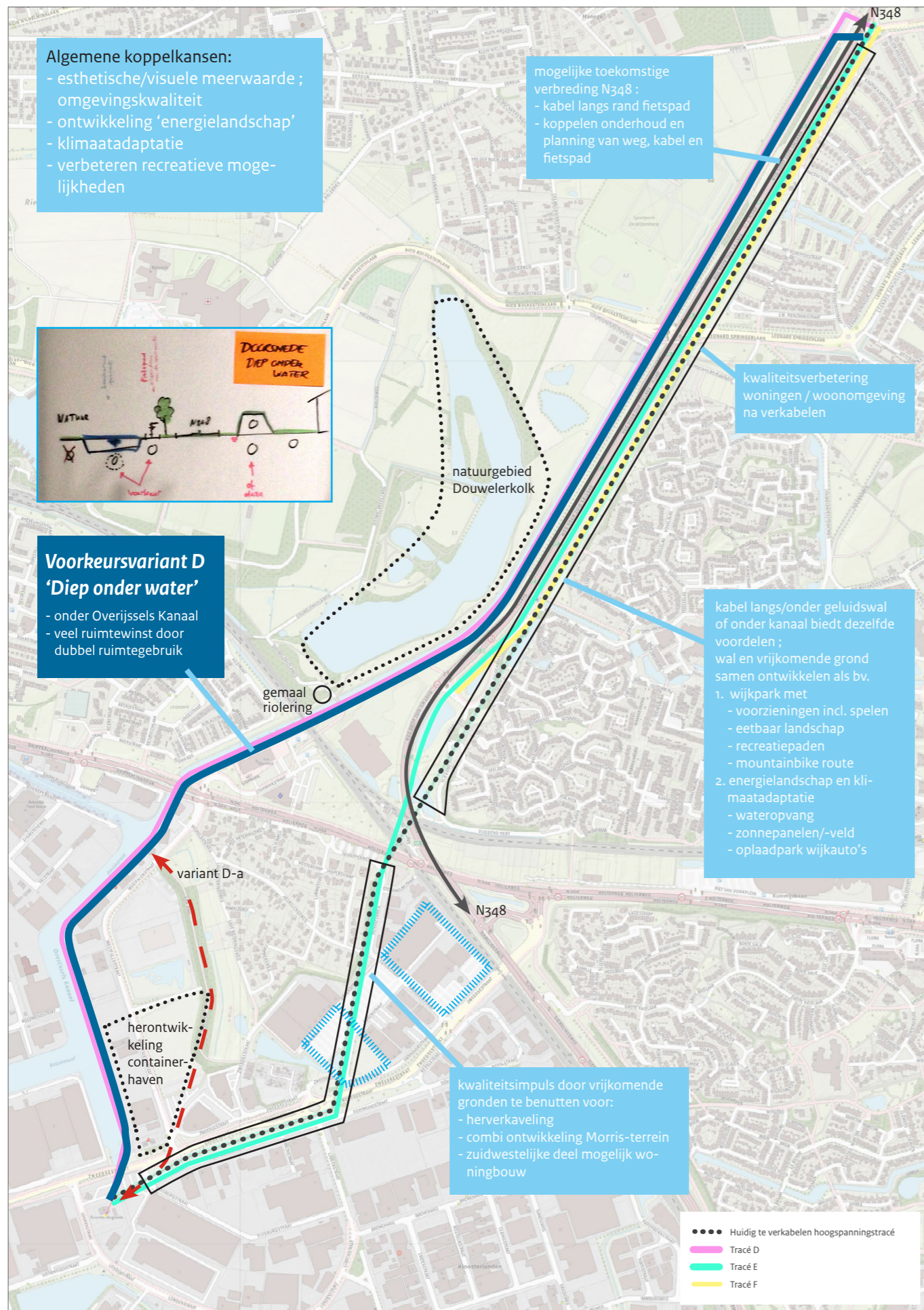
Extern draagvlak

In Diepenveen wil bewonerswerkgroep 'Diepenveen onder hoogspanning' dat de kabels ondergronds gaan. Met deze inwoners vinden gesprekken plaats op ambtelijk en bestuurlijk niveau. Ook uit de wijk Snippeling zijn door enkele bewoners ook zorgen geuit over het hoogspanningstracé daar.

Bijlagen:

- Brief gezamenlijke gemeenten aan provinciale staten
- Verslag kansensessie Deventer 11-2-2019
- Persbericht

Kansen bij verkabelen in Deventer

'Verkabelen kan veel meerwaarde opleveren'

Aanleiding

De gemeenten Deventer, Raalte en Almelo en provincie Overijssel hebben aangegeven graag samen te willen optrekken bij een pilot voor het verkabelen (ondergronds leggen) van hoogspanningstracés. Hierbij worden leervaringen opgedaan in een gezamenlijke aanpak van gemeente(n) en provincie bij gebiedsgerichte herinrichting.

In de genoemde gemeenten lopen een aantal hoogspannings-tracés door bebouwd gebied, of vlak langs bebouwd gebied. Onderdeel van de pilots is zicht krijgen op de vraag: welke ruimtelijke- en maatschappelijke meerwaarde zou het op kunnen leveren, wanneer je deze hoogspanningslijnen zou verplaatsen of ze te verkabelen ?

Schetsessie Deventer 11 februari 2019

Op 11 februari vond de schetsessie plaats in het stadhuis, met betrokkenen van gemeente(n), provincie en Tennet. De bijeenkomst werd begeleid /gemodereerd door de RVO.nl : Vincent Tiel Groenesteghe, Aline Klein-de Ruiter en Teddy Buningh. Met de uitkomsten van deze sessie kan de gemeente Deventer bepalen of het de moeite waard is om Tennet een haalbaarheidsonderzoek te laten doen naar het verkabelen van de geselecteerde tracés: Diepenveen en N348/Vijfhoek. Voor beide tracés heeft de gemeente i.s.m. Tennet een paar opties voor mogelijke varianten aangegeven (zie kaart z.o.z.). Resultaat van de schetsbijeenkomst is een kaart van het gebied met een beschrijving van:

- De mogelijke varianten voor verkabeling van het hoogspanningstracé Diepenveen en voor het tracé N348/Vijfhoek
- De meekoppelkansen die de verschillende varianten van verkabelen opleveren (gezien lopende ontwikkelingen en gemeentelijke en provinciale visie op het gebied).

Uitgangspunten, restricties en nieuwe ruimte

Harry Kraus (TenneT) schetst de belangrijkste uitgangspunten en restricties bij verkabeling (zie tekeningen hiernaast).

- de huidige belemmerende strook (bovengronds) is 25 m breed naar iedere kant = totaal 50 m. Na verkabelen wordt de belemmerende strook 8 - 15 m bij ontgraving of boring.
- diepte in stad 1.20 m, diepte in akkerland 1.80 m.
- de vrijkomende ruimte is ca. 2/3 van de huidige.
- er moet ruimte zijn naast het huidige tracé, want verkabelen gebeurt altijd náást de masten.
- de nieuwe leidingstrook moet bereikbaar blijven.
- kabel in grondwater of in water mogelijk, mits bereikbaar.

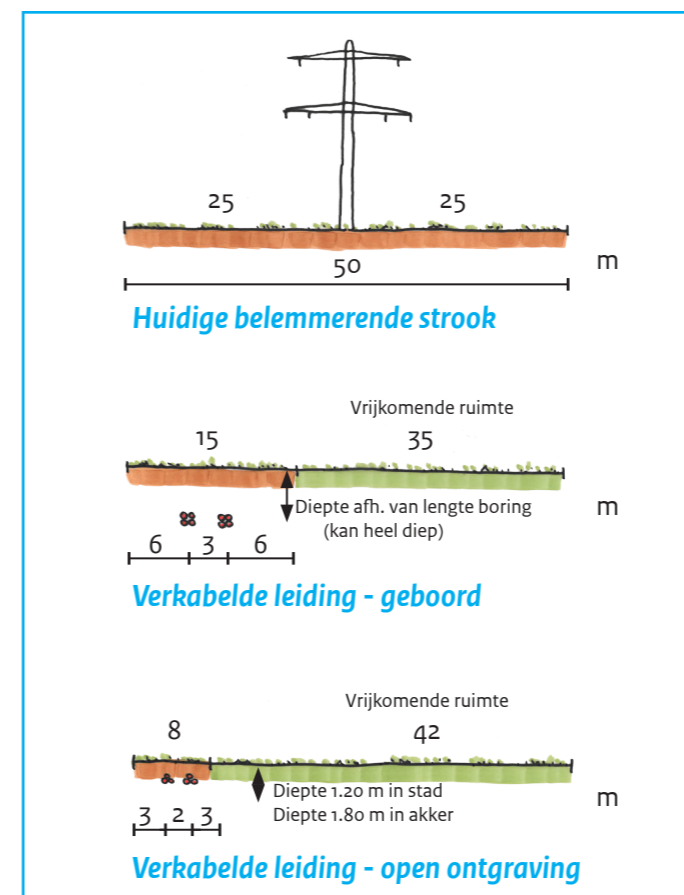
Op de vrijkomende strook -

Mag **wel** :

- (half) open verharding
- niet diepwortelende beplanting
- park
- akkerland

Mag **niet** :

- afgraven
- waterstanden wijzigen
- gesloten verharding
- opslag
- bouwwerken (incl. heien)
- lichtmasten
- straatmeubilair

meerdere aangewezen tracés. Vanwege de hoge kosten die gepaard gaan met verkabelen heeft nog geen enkele Overijsselse gemeente tot verkabelen kunnen besluiten.

Omdat de situatie dat woningen in de buurt van hoogspanningslijnen staan niet door toedoen van één partij is ontstaan, verwacht het Rijk een constructieve houding van zowel gemeenten als provincies en de bereidheid om een deel van de kosten mee te betalen.

Om dit verder te verkennen zijn procesafspraken gemaakt tussen het Interprovinciaal Overleg (IPO), de betrokken gemeenten georganiseerd in het Platform Hoogspanning en het ministerie van Economische Zaken & Klimaat (EZK). Middels een aantal pilots wordt getracht om meer concreet vorm te geven aan de beoogde samenwerking tussen gemeenten en provincies.

Samenwerking gemeenten en provincie Overijssel

Begin 2018 hebben gemeente Almelo, Deventer, Raalte en de provincie Overijssel de krachten gebundeld in een gezamenlijke pilot. Inmiddels is ook gemeente Enschede aangehaakt en deelt in de opgedane kennis en ervaring.

Uit georganiseerde kanssessies bij de gemeenten (met als centrale vraag: Welke meerwaarde levert verkabelen op?) blijkt dat verkabelen kansen oplevert voor een meer duurzame inrichting van het gebied en versterking van de ruimtelijke kwaliteit evenals versterking van de sociale kwaliteit en leefbaarheid. Kansen die ook goed aansluiten bij de pijlers van de omgevingsvisie van de provincie.

Stand van zaken en blik vooruit

In een bestuurlijk overleg (met gemeente Almelo, Deventer, Raalte en provincie Overijssel) van 12 maart 2019 is de tussenbalans opgemaakt van de pilot en tevens besproken welke afspraken te maken zijn over de invulling van de decentrale bijdrage in de verkabelingskosten.

De samenwerking in de pilot verloopt constructief en levert mooie resultaten op. Verkabeling draagt bij aan een meer duurzame inrichting en aan versterking van de sociale kwaliteit en leefbaarheid. Het helpt om op dit onderwerp de krachten te bundelen en de kennis te delen.

In dat zelfde overleg is door de provincie blijk gegeven dat zij ook haar verantwoordelijkheid wil nemen om verkabeling en verplaatsing van hoogspanningslijnen te realiseren en er de bereidheid is om tot afspraken te komen over een reële kostenverdeling van de decentrale bijdrage tussen gemeenten en provincie. Ter indicatie: met de kennis van nu bedraagt de totale decentrale bijdrage ca. € 6,6 miljoen. Dit is gebaseerd op getallen uit de haalbaarheidsstudie (in geval van Raalte, met een tracé van 2 km) en normbedragen (Almelo en Deventer, respectievelijk 3 en 7 km). Van Enschede is nog geen kostenindicatie bekend, het gaat in Enschede om een tracé tussen de 0,5 en 1 km.

Wij waarderen dit positieve signaal en zien uit naar een voortzetting van onze gesprekken over dit onderwerp om tot concrete afspraken te komen over een verdeelsleutel van de decentrale bijdrage. Een substantiële bijdrage van de provincie is voor de gemeenten noodzakelijk om tot verkabeling over te kunnen gaan (onder voorbehoud van besluitvorming in de individuele gemeenteraden). We willen daarom nogmaals door middel van deze brief het belang van dit onderwerp benadrukken en zien graag dat u dit meeneemt in de coalitiebesprekingen.

Tot een nadere toelichting zijn wij uiteraard altijd bereid.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
K. Cornelissen

de burgemeester
M.P. Dadema

burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo

de secretaris
F.W. van Ardenne

de burgemeester
A.J. Gerritsen

burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer

de secretaris
M.A. Kossen

de burgemeester
R.C. König

burgemeester en wethouders van de gemeente Enschede

de loco-secretaris
E.A. Smit

de burgemeester
G.O. van Veldhuizen

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de gemeenteraden van bovenvermelde gemeenten.

Persbericht
5 april 2019

Gemeenten vragen provincie bijdrage in ondergronds brengen hoogspanningsleidingen

Almelo, Deventer, Raalte en Enschede vragen Provinciale Staten van Overijssel om de kosten voor het ondergronds brengen van hoogspanningsleidingen (verkabelen) te agenderen voor de coalitiebesprekingen. Gemeenten worden geacht een deel van de kosten te betalen. Dat gaat om vele miljoenen. Een substantiële provinciale bijdrage is voor gemeenten voorwaarde om te kunnen verkabelen.

De gemeenten Almelo, Deventer, Raalte, Enschede en de provincie Overijssel hebben de krachten gebundeld in een gezamenlijke pilot. In die pilot wordt onder andere onderzocht of gemeenten en provincie tot afspraken over een reële kostenverdeling kunnen komen.

Woningen vrijwaren van hoogspanning

Sinds dit jaar kunnen gemeenten en provincie samen het initiatief nemen voor de verkabeling van hoogspanningsleidingen in woongebieden door netbeheerder TenneT. Dat maakt het mogelijk om bestaande woningen te vrijwaren van straling door hoogspanningsleidingen, zoals het Rijk adviseert voor nieuwbouw.

Nieuwe kostenverdeling

Sinds dit jaar bestaat er een nieuwe wettelijke regeling op basis waarvan 80% van de kosten betaald wordt door TenneT. De overige 20% moet door gemeenten en provincies worden betaald. Om van deze regeling gebruik te kunnen maken, moet er sprake zijn van een door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aangewezen tracé. De pilotgemeenten hebben één of meer tracés. Vanwege de hoge kosten voor verkabelen heeft nog geen enkele Overijsselse gemeente tot verkabelen besloten.